

Y Vân là nh c sĩ di c t B c vào Nam sau Hi p Đ nh Genève. Cũng t sau 1954 ông m i đ c bi t đ n tên tu i qua tác ph m “Lòng M ”, m t ca khúc vi t v M đ c hát nhi u nh t.

Theo i k chuy n c a nhà văn Duyên Anh, thì Y Vân là ng i con chí hi u. Lúc di c , hai ng i đi cùng chuy n t u. Y Vân đi cùng bà m và em trong chuy n v t tuy n. Hàng ngày Y Vân h u h m u thân r t m c hi u đ , mà bà m i r t khó tính, t i ngày la m ng ông, nh ng không bao gi ông cãi i ho c t ý bu n lòng, khó ch u.

Nét hi u đ y, ít ng i bi t t i khi ch nghe ca khúc “Lòng M ” m t cách tr u t ng và không chú ý đ n tác gi . Riêng v i ng i vi t, nh đ c bi t ông t ngày còn bé, Qu nh Giao nghĩ r ng ông không ch hi u th o v i m mà còn đ i x t t , đôn h u cùng m i ng i. V i vóc dáng bé nh nh ng r n r i, n c i luôn n trên môi và nh t là i nói chuy n r t có duyên, Y Vân làm ai ai cũng quý m n. Đ y là v con ng i mà là m t con ng i r t khiêm cung, hi n hòa.

Y Vân, áng mây hững hờ của nhà Văn

Tác Giả: Quỳnh Giao

Thứ Năm, 06 Tháng 8 Năm 2009 14:28

Văn nghệ thuật thì thật khó phân biệt và liệt kê theo loại sáng tác tân nhạc của Y Vân. Ông là nhạc sĩ đa tài, viết đàn organ, nhạc tình, nhạc quê hương, đàn nhạc Blues và nhạc kịch đồng quê, và còn có tài phách nhạc vào thơ...

Nói đến tình ca thì dĩ nhiên quan trọng là lời thơ. Y Vân là một trong những người viết lời hay nhất của chúng ta. Quỳnh Giao xin đan cử một vài thí dụ. Hai ca khúc “Oanh” và “Ngăn Cách” đều có lời ca tình tứ, thơ mộng và sâu sắc như:

*“Yêu cho biết bao đêm dài,
Cho quen với nắng cay
Yêu cho thấy bao lâu dài,
Chỉ còn vài trang giấy...”*

*Yêu nhau trong cuộc đời,
Mãi duyên tình dài,
Giờ nớ đôi lời.
Ta quen nhau một ngày,
Thờn nhau trọn đời,
Giữ cho lâu dài.
Nhớ ng không ai nào ng,
Duyên đang mơn mà bóng đã chia lìa....*

*Đêm chia ly nh nh lòng,
Đã tay một lần,
Đã n mai không còn...”*

Và đây là lời ca bài “Đông Lạ Dị Nhau”, ông đồng quê những mối tình dang dở:

*Đông lạ dị nhau, đồng nói “yêu” khi ta gặp nhau.
Đông lạ dị nhau, vì biết đâu tin nớ “tình yêu”.
Có những phút mong mớ, đồng cho nớ c mớ giữ lòng say sớ a.
Thấy khi đôi vai kớ, chớ c đâu duyên thơ, mà mớ ...*

Bài “Ngăn Cách” đồng coi là bài thơ của Minh Huệ, và bài “Đông Lạ Dị Nhau” thì khó có ai hát hơn Duy Trác. Trên đây là lời thơ về những mối tình đau khổ, bi đát. Những Y Vân cũng sáng tác

Y Vân, áng mây hững hờ của nhà Văn

Tác Giả: Quỳnh Giao

Thứ Năm, 06 Tháng 8 Năm 2009 14:28

những bài tình ca hững hờ của nhà Văn, óng và thặng hoa hững hờ của nhà Văn bài “Tôi Sẽ Đưa Em Về”:

*Tôi sẽ đưa em về,
về miền đất thân yêu
Về khắp sông cô liêu,
tình thơ không còn thi u.
Tôi sẽ đưa em về,
miền hoa thơm cỏ bích,
chị u hôn trên làn tóc,
Mùa Thu in mờ u mờ t.
Tôi sẽ đưa em về, tôi sẽ đưa em về,
Mà không lo thi u “Tình Yêu”...*

Hay bài “Ngồi ở Vị Hiên” sau đây:

*Lòng về hiên nhà dòng suối mát
Tình về hiên muôn đời thắm ngát
Đôi mắt huy n nh ánh sao đêm, những khi chờ mong
Ngồi ở vị chờ xa về ng...*

Ngày nay, đôi khi ta nên đọc những bài ca thơ này và so sánh với thi nay thì mới thấy khác biệt của trình độ.

Loài nhà tình quê hững hờ của Y Vân rất dễ hát hay và dĩ nhiên cũng dễ chinh phục cảm tình của người nghe. Những bài “Non Nước Chung Tình”, “Bóng Ngồi Cùng Thôn”, “Đôi Mái Chèo Trắng”, “Thơ về Năm Cửa Ô Xưa”, “Tình Chàng Ý Thiếp”, “U Hoài”, “Xa Về Ng”, v.v. đã trở thành loại ca khúc thành công của các soạn ca Nguyễn Huệ Thi (Đôi Mái Chèo Trắng), của Thái Thanh (“Thơ về Năm Cửa Ô Xưa”), của Hoàng Oanh (“Tình Chàng Ý Thiếp”) và Thanh Thúy (“U Hoài”) hoặc Thanh Tuy (Xa Về Ng)...

Thơ đời Blues rất khó viết ra hững hờ và cũng khó diễn tả, những các sáng tác loài này của Y Vân đều hát dễ hay và rất thích hành vào thi đó. Đó là “Đời Thông” (“ngồi trên đời về ng, bên gốc cây thông già...”) được ban Thăng Long trình bày rất đẹp. Hoặc “Ngồi ở Ô Đèn Vàng” được Thái

Y Vân, áng mây hững hờ của nhạc Việt

Tác Giả: Quỳnh Giao

Thứ Năm, 06 Tháng 8 Năm 2009 14:28

Châu thâu vào đĩa và bán rớt chợ y...

Có một ca khúc cùng loại rớt hay vui lợi ca tân kỳ, mà ít được phổ biến là “Dung Nhan Mùa Hè”:
*Khi em tìm mến ng,
cho tôi xin hai thớ c mọt t rổ i,
vớ dung nhan thớ n vớ nớ, ngàn đớ i...*

Y Vân viết vào thập niên 60 bài Chacha đầu tiên được người ca thủ đô miền Nam. Bài “Sài Gòn” này nổi tiếng đến nỗi khi được hát có biệt hát nhạc Việt hay nói tiếng Việt không thì lính Mỹ đầu hãnh diện xì xồ “Saigon đẹp lắm, Saigon ơi, Saigon ơi!”

Khi cặp song ca kích động nhạc Hùng Cường và Mai Lệ Huyền trình diễn chung, ít ai để ý là họ hát toàn ca khúc Y Vân viết riêng cho họ. Khi ra thì có rớt nhũu, tiêu biểu là nhạc bài “60 Năm Cuộc Đời”, “Cái Trâm Em Cài”, “Túp Lều Lý Thường”, “Tình Yêu Thợ Thợ”, “Lính Đa Tình”, “Mọt Trăm Phấn Trăm” hay “Năm Anh Hai Mọt i”... Giờ này còn mấy ai nghe lợi được thớ thớ ng người lính và nhạc mọt tình lãng mạn thớ chinh chiến?

Được biệt Y Vân là người có u kỳ trong loại thơ phổ nhạc. Ông thường dùng nguyên bài thơ, lấy đi lấy lợi lợi thơ làm phần nhạc thêm phong phú. Đó là nhạc bài “Người ơi Em Sống Mến ng”, phổ thơ Lưu Trọng Lư:

*Ai bớ o em là giai nhân
cho đớ i anh đau buồn.
Ai bớ o em ngớ i bên sông
cho vớ ng nớ thi nhân.
Ai bớ o em là giai nhân
cho đớ đêm xuân tràn.
Cho tình giảng đớ y thớ c ngõ,
cho mọt ng tràn gớ i chẵn...*

Quỳnh Giao thì yêu thích nhất bài “Thợ Non Non c” do Y Vân phổ thơ Tố Hữu theo nhịp Habanera, nhạc vui âm điệu ngũ cung của điệu Bốc và lợi luyện lấy điệu dờu dàng mà giờ này không còn ai hát, nên có thơ số tuyển tích. Thơ tớt c lắm thay...!

Nhạc sĩ Y Vân là mọt tài năng đa dạng, có nét được đáo riêng. Dù sáng tác trên âm giai Tây

Y Vân, áng mây hững hờ của nhà thơ Việt

Tác Giả: Quỳnh Giao

Thứ Năm, 06 Tháng 8 Năm 2009 14:28

phổ thông, nhà thơ ông vẫn man mác nét buồn của kính Đông phương. Và rồi Việt Nam chúng ta không có những bài thơ Trung Hoa hay Nhật Bản như một số ca khúc viết trên giai điệu Á Đông.

Ngoài tài sáng tác, Y Vân là một người siêng năng hòa âm rồi chuyển, và ban nhạc của ông được các đài phát thanh và các hãng sản xuất đĩa nhạc ưa chuộng công tác. Ông cũng có riêng một trung tâm băng nhạc mang tên “Mây Hững”. Trước năm 1975, ông được coi như một trong những nhà thơ có đời sống sung túc. Những bài thơ tính hòa đồng hào hiệp, ông sống bình dị, khiêm tốn. Có lẽ vì thế mà ít người biết đến những tài năng của ông...

Vì sao chúng ta có những bài thơ riêng về Y Vân đến như vậy về nét tài hoa đa diện của ông?